Dialogismul în *Psalmul 138 (139)*. Analiză comparativă, româno-germană, pe patru versiuni de traducere

Georgiana DIACONIȚA
Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava

Abstract: The individual lament psalms have a distinct place in the Book of Psalms' economy, through their tone and structure. As prayers born from deep sorrow, from a wandering off from the Path and a "fading of soul", the wail psalms differentiate themselves from other psalm categories, on the one hand, through tone. Born from the thirst for God, the wail and the repentance represent not only a state of penitence, but also a secret process of re-cognition, assumption, return, re-finding, at the end of which lies the metanoia and the light from which joy, reconciliation, trust and contentment emerge. As for the structure, these psalms comprise the introduction, the main body or the psalm body and the conclusion. By analyzing the Book of Psalms, one can notice that some lament psalms follow this constituent layout, while in others there are either deviations or new elements. The objective of the present paper is to analyze, comparatively, in Romanian and German, the way in which a lament psalm's dialogism is highlighted (whose structure derives from the core structure). Furthermore, it is intended to observe the way(s) in which the dialogic relations in different translations of the psalms have been represented, both in Romanian and in German.
Keywords: *religious discourse*, *dialogism*, *derivative form*, *receiver*, *sender*.

«Psalmii individuali de tânguire» sunt alcătuiți după o structură de bază (secvență introductivă, cuprins, secvență finală) și prezintă elemente recurente la nivel ideatic (zbuciumul interior al psalmistului, strâmtorarea acestuia de către vrăjmași, nădejdea neclintită în iubirea necondiționată, măreția, ajutorul și judecata lui Dumnezeu). Deși acest mod de structurare este respectat în majoritatea psalmilor, nu se poate vorbi de o stereotipizare structurală a psalmilor de tânguire prin care să se ajungă la o banalizare prin repetarea aceloraşi structuri şi idei. Dinamica structurii constitutive a «psalmilor de tânguire» este creată prin abaterile de la structura de bază, prin introducerea în unii psalmi a altor structuri şi prin îmbogăţirea acestei categorii de psalmi cu așa-numitele specii derivate. În această ultimă categorie includem psalmii 22, 83, 100, 103, 114, 120, 130 şi 138. Aceştia ar putea încheia într-o notă optimistă ciclul psalmilor de tânguire.

În toți acești psalmi se păstrează structura de bază a «psalmilor individuali de tânguire» alcătuită din secvenţa inițială, cuprins şi secvenţa finală, diferenţele fiind decelabile la nivel ideatic: încrederea deplină în mila, ajutorul, paza şi povățuirea lui Dumnezeu („Domnul te va păzi de tot răul, / Domnul îți va păzi sufletul. / Domnul îți va păzi intrarea şi ieşirea […]" – Psalmul 120, 7-8), pacea şi bucuria regăsirii şi împlinirii fiinţei vor lua locul tânguirii, al chinului şi zbuciumului interior: „Domnul mă paşte şi nimic nu-

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)

mi va lipsi. / La loc de păşune, acolo m'a sălăşluit, / la apa odihnei m'a hrănit, / sufletul mi l-a întors la sineşi." – Psalmul 22, 1-3; „Întoarce-te, suflete al meu, la odihna ta, / că Domnul ţi-a făcut bine; / că El mi-a scos sufletul din moarte, / ochii din lacrimi / şi picioarele din lunecare. / Bineplăcut voi fi eu înaintea Domnului / în pământul celor vii." – Psalmul 114, 7-9. Aceşti psalmi sunt ca o desăvârşire a tânguirilor mistuite de dor şi suferinţă, ca o dovadă smerită şi învăluită în pacea, bucuria, nădejdea şi credinţa sfinte că rugăciunile şi strigătele din adânc ale psalmistului şi-au găsit răspunsul şi mângâierea tainică ale lui Dumnezeu: „Plin am fost de iubire, că auzit-a Domnul / glasul rugii mele, / că auzul Şi l-a plecat spre mine / şi'n zilele mele Îl voi chema." – Psalmul 114, 1-2. Iubirea, slava, purtarea de grijă, atotputernicia şi atotprezenţa lui Dumnezeu sunt copleşitoare pentru psalmist: „Cât sunt de iubite locaşurile Tale, Doamne al puterilor! / Tânjeşte şi se sfârşeşte sufletul meu după curţile Domnului; / inima mea şi trupul meu s'au bucurat în Dumnezeu Cel-viu. // Că până şi vrabia şi-a aflat o casă / şi turtureaua cuib unde-şi va pune puii: / în chiar altarele Tale, Doamne al puterilor, / Împăratul meu şi Dumnezeul meu! / Fericiţi sunt cei ce locuiesc în casa Ta, / în vecii vecilor Te vor lăuda." – Psalmul 83, 1-4.

Din categoria „speciilor derivate" de psalmi am selectat pentru analiză psalmul 138 (139), alegerea având drept temei intenţia de a identifica modul în care este reliefat dialogismul într-un psalm de tânguire a cărui structură derivă de la structura de bază [Balla 1912:16-17] şi de a observa, prin analiză comparativă, cum au fost redate, atât în limba română, cât şi în limba germană, relaţiile dialogice în patru versiuni de traducere ale psalmului. În acest sens, am ales pentru fiecare limbă două versiuni: pentru limba română, traducerile din 1968 şi din 2009, iar pentru limba germană, traducerile din 1967 şi din 2008.

a) Dialogism interpsalmic. Din perspectiva dialogismului extern, psalmul 138 (139) menţine unitatea dialogică a *Cărţii Psalmilor*, fiind în legătură atât cu psalmii de tânguire incluşi în categoria „speciilor derivate", cât şi cu ceilalţi psalmi de tânguire. Din punct de vedere structural, pot fi identificate în Psalmul 138 (139) cele trei secvenţe constitutive: secvenţa iniţială, cuprinsul şi secvenţa finală.

Secvenţa introductivă este alcătuită dintr-o adresare directă către Dumnezeu în componenţa căreia intră un substantiv în cazul vocativ, având o formă specifică discursului religios („Doamne", „HERR" – scrierea cu majusculă în ambele variante germane îşi poate avea originea în apelativul „JHWH" utilizat în textul masoretic). Spre deosebire de psalmii din celelalte categorii, adresarea directă de la începutul psalmului 138 (139) nu reprezintă la nivel stilistic o exclamaţie sau o interogaţie retorică şi nu se constituie într-o rugăciune de cerere, ci contribuie, în schimb, la conturarea imaginii divinităţii, evidenţiind pedagogia divină: asemenea unui părinte şi a unui pedagog, Dumnezeu cunoaşte, ceartă şi susţine fiinţa umană.

Cuprinsul psalmului reprezintă, prin conţinutul său ideatic şi stilistic, un imn adresat atotputerniciei, atotştiinţei, ubicuităţii divinităţii. Între psalmist şi Dumnezeu-Creatorul există o legătură profundă, fiinţială, de încredere şi, totodată, de supunere, în ajutorul necondiţionat şi neaşteptat, în binecuvântările şi harul revărsate cu timp şi fără timp asupra sa psalmistul fiind convins că se ascunde Chipul smerit al divinităţii, gândul tainic şi glasul proniator ale lui Dumnezeu. În cuprinsul psalmului 138 (139) sunt dominante secvenţele narativ-descriptive prin care se conturează modul în care psalmistul L-a întâlnit şi L-a re-cunoscut pe Dumnezeu (versetele 3-5, 13-18, 22). Prin intermediul interogaţiilor retorice (versetele 7, 21) se pun şi mai mult în evidenţă fidelitatea psalmistului faţă de Dumnezeu şi încredinţarea că divinitatea este Totul întru toate, fiind prezentă oriunde *hic et nunc*. Credinţa în atotputernicia lui Dumnezeu se poate decela şi din versetele

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)

19 şi 20. În cadrul acestora, prin două exclamaţii retorice succesive şi prin redarea unui gând divin[1] se reliefează inutilitatea acţiunilor venite din partea vrăjmaşilor şi încrederea psalmistului că, fiind alături de Dumnezeu, nu i se va putea cuceri cetatea sufletului său.

Secvenţa finală (versetele 23-24), constituită sub forma unei adresări directe mai extinse, redă nevoia creaturii de a fi cercetată de către Creatorul atoateştiutor şi atotstăpânitor, Singurul care poate s-o şlefuiască şi s-o readucă la frumuseţea şi la curăţia primordiale, s-o sfinţească şi s-o călăuzească spre veşnicie. Relaţia dialogică dintre Dumnezeu şi psalmist presupune cunoaştere reciprocă: Dumnezeu îl cunoaşte pe psalmist în integralitatea lui ontologică şi îi îngăduie şi acestuia să-L cunoască în parte şi îi conferă, astfel, şi capacitatea de a cunoaşte „lumina întunericului". Atât secvenţa finală, cât şi secvenţa introductivă, prin faptul că transmit aceeaşi idee, a nevoii de cercetare, cunoaştere şi călăuzire spirituale conferă psalmului 138 (139) un caracter sferic. Simbolismul[2] acestei sfericităţi este în legătură directă cu relaţia dialogică dintre Dumnezeu şi biserică, dintre psalmist şi Dumnezeu, relaţie ce are un caracter unitar, integral, sacru, etern, dinamic.

b. 1.) Dialogism intrapsalmic la nivel tematic. La acest nivel există o serie de elemente recurente. „Puterea creatoare[3] şi cea proniatoare[4]" [Gură de Aur, 2011:627] ale lui Dumnezeu îl copleşesc pe psalmist, întrecând capacitatea lui omenească de a gândi şi de a înţelege, psalmul 138 (139) fiind o mărturisire a conştienţei „sentimentului de creatură" şi a măreţiei divine, de necuprins fizic şi gnoseologic. Prin modul Său tainic şi smerit de a Se arăta, Dumnezeu îi îngăduie psalmistului să-L întrevadă[5], să-L dibuiască, deşi poartă hainele trupului muritor. Între cei doi actanţi se încheagă un dialog care are atât aspectul unei rugăciuni de laudă, cât şi al uneia de cerere. Este dificil de conceput un astfel de dialog – la fel cum este şi în cazul celorlalţi psalmi – , deoarece nu se poate dialoga cu cineva nevăzut, necunoscut, inexistent. Or, tocmai lauda exprimată de psalmist în prima parte a psalmului 138 (139) este dovada că acesta Îl recunoaşte şi Îl cunoaşte pe Dumnezeu[6], iar rugăciunea de cerere exprimă dorinţa psalmistului pentru a fi cu Dumnezeu şi a dobândi viaţa veşnică.

Acest psalm a fost considerat drept o ilustrare a existenţei fiinţe umane "in all its dimensions in terms of God's knowledge, presence, and power"[7] [Luther Mays, 1994: 425].

---

[1] Nu este redat în niciuna din cele două versiuni germane analizate, dar nici în versiunea românească din 2009 şi se pune întrebarea dacă acesta nu ar avea de-a face cu ficţiunea sau n-ar fi ceea ce psalmistul şi-ar dori să audă din partea lui Dumnezeu.

[2] Cercul este un arhetip, simbolizând ordinea cosmică, natura spirituală [Biedermann, 2002:88-90; 245], timpul, veşnica reîncepere, unitatea principială, totalitatea, perfecţiunea, suflul divin fără început şi fără sfârşit, protecţia, o dăruire voită şi irevocabilă [Chevalier, Gheerbrant, 1995:294-300; Evseev, 1999:92-93]. Dacă se are în vedere legătura dintre Dumnezeu şi om, aceasta a fost simbolizată printr-un cerc, în al cărui centru se află divinitatea; cu cât omul se îndepărtează de centru, cu atât se îndepărtează de Dumnezeu. De asemenea, imaginea divinităţii a fost asociată cu aceea a unui cerc „ale cărui margini nu sunt nicăieri" şi „al cărui centru este pretutindeni" [Fericitul Augustin apud http://sfintii-imparati.trei.ro/pagini/cugetari_ortodoxe.htm].

[3] Această putere divină este menţionată şi în alte capitole din *Biblie*, *Cartea Psalmilor* fiind astfel, şi prin Psalmul 138, în dialog cu celelalte scrieri ale Sfintei Scripturi: Col. 1, 16-17: „pentru că'ntru El au fost zidite toate, cele din ceruri şi de pe pământ, cele văzute şi cele nevăzute, fie Tronuri, fie Domnii, fie Începătorii, fie Stăpânii. Toate prin El şi pentru El s'au zidit şi El este mai înainte decât toate, şi toate'ntru El se ţin împreună." [Biblia, 2009:1688]; In. 1, 3: „toate printr'Însul s'au făcut şi fără El nimic nu s'a făcut din ceea ce s'a făcut." [Biblia, 2009:1556].

[4] Referiri la puterea proniatoare a lui Dumnezeu pot fi regăsite şi în alte cărţi ale *Bibliei*, realizându-se şi în acest mod un dialog la nivel ideatic între *Cartea Psalmilor* şi restul capitolelor biblice: Evr. 1, 3: „[…] ;şi pe toate ţinându-le cu cuvântul puterii Lui" [Biblia, 2009:1718], In. 1, 4: „Viaţă era într'Însul, şi viaţa era lumina oamenilor […]" [Biblia, 2009:1556].

[5] I Cor. 13, 12: „Căci acum vedem prin oglindă, ca'n ghicitură; […] Acum cunosc în parte […]" [Biblia, 2009:1651].

[6] http://www.crestinortodox.ro/religie/tipuri-rugaciune-150436.html

[7] În toate dimensiunile ei, în termenii cunoaşterii, prezenţei şi puterii lui Dumnezeu. (t.ns., G.D.).

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)

Activitatea şi Persoana lui Dumnezeu sunt contextul şi lumina pentru fiinţarea psalmistului şi, deşi sunt menţionate într-o lumină nefavorabilă şi alte persoane, "they are introduced into the prayer only as a way of speaking of the psalmist's relation to God" [Luther Mays, 1994: 426]. Dorinţa de eliminare a păcătoşilor, care nu par a fi de temut pentru psalmist decât pentru faptul că ar fi o piedică în relaţia acestuia cu Dumnezeu, este concentrată într-o rugăciune de cerere – dovadă a încrederii psalmistului în Dumnezeu. Această idee, deşi ar putea să fie considerată inadecvată[8] într-un psalm în care este slăvit Dumnezeu, este regăsită şi în alţi psalmi care se abat de la structura tipică: „Masă ai pregătit înainte-mi, de faţă cu cei ce mă necăjesc" (Psalmul 22, 5), „În dimineţi i-am ucis pe toţi păcătoşii pământului, / pentru ca din cetatea Domnului să-i nimicesc pe cei ce lucrează fărădelegea." (Psalmul 100, 8), „Să piară păcătoşii de pe pământ / şi cei fără de lege, ca nicicum să mai fie!" (Psalmul 103, 35).

Psalmul 138 (139) se axează pe relaţia dintre divinitate şi om, pe ideea cunoaşterii profunde, ontologice. Creându-l şi cunoscându-l pe om – idee prin care Psalmul 138 (139) intră în dialog şi cu alte cărţi veterotestamentare: Ieremia 9, 7; 17, 10; Iov, 7, 17-18, 13,9) – Dumnezeu e Cel Care îl poate şi judeca. Ipostaza de Judecător, o altă sursă a dialogismului, a fost văzută drept având "a variety of functions in prayer in the Old Testament: as motive for God's intervention in prayers for help (Ps. 68:19, Ieremia, 11:20, 15:50, 18:23) and as a statement about the self in confessions of innocence (Ps. 17:3, 26:2, 44:21, Ieremia, 12:3) and sin (Ps. 69:5, Exod, 32:22) and trust (Ps.142:4)"[9] [Luther Mays, 1994: 427].

Dumnezeu nu este pentru psalmist o entitate pasivă, ci, dimpotrivă, "knower, presence, actor – a personal vis-à-vis to every dimension of the psalmist's existence as person."[10] [Luther Mays, 1994: 427]. Psalmistul îşi recunoaşte libertatea în şi spre Dumnezeu [Luther Mays, 1994: 427] şi conştientizează că, deşi Îl întrevede oriunde ar fi şi orice ar face, nu poate să-L cunoască în chip deplin[11], Fiinţa Lui rămânând pentru el „necuprinsă" şi „netâlcuită" [Gură de Aur, 2011: 629]. În acest sens, făcându-se referire la un cuvânt paulin[12], psalmul 138 (139) a fost considerat "a knowing only in part, but […] a knowing that knows already that it is fully known by God"[13] [Luthers Mays, 1994: 430].

b. 2.) Dialogism intrapsalmic la nivel gramatical şi stilistic. La nivel gramatical şi stilistic dialogismul intrapsalmic este realizat pe două axe: orizontală şi verticală. În psalmul analizat, pe axa orizontală a dialogismului intrapsalmic se remarcă dialogul dintre psalmist şi păcătoşi, iar pe axa verticală, dialogul dintre psalmist şi Dumnezeu.

b. 2.1.) Dialogul dintre psalmist şi păcătoşi. În psalmul 138 (139) dialogul dintre psalmist şi păcătoşi este redat în versiunile româneşti la nivelul unui singur verset (a doua parte a versetului 19) – traducerea din 1968 şi la nivelul a două versete (a doua parte a versetului 19 şi

[8] În sens contextual, deoarece: „After eighteen verses of profound reflection on God as the ground of existence, the psalm abruptly calls for the death of the wicked and avows hatred in return for those who hate God!" [Luther Mays, 1994: 428].

[9] O varietate de funcţii în rugăciunea din Vechiul Testament: ca motiv pentru intervenţia lui Dumnezeu în rugăciunile de ajutor […] şi ca o afirmaţie privind sinele în mărturiile de nevinovăţie […] şi păcat […] şi încredere. (t.ns., G.D.).

[10] Cunoscător, prezenţă, actor – un echivalent personal pentru fiecare dimensiune a existenţei psalmistului ca persoană. (t.ns., G.D.).

[11] Gură de Aur [2011: 628]: „[…] deşi mă bucur de pronia Ta, ştiind că pe toate mai dinainte le-ai cunoscut şi că din nefiinţă m-ai făcut, totuşi nu pot să am întreagă, limpede şi desăvârşită cunoştinţa despre Tine […]".

[12] Vezi nota 6.

[13] O cunoaştere doar parţială, dar […] o cunoaştere care ştie deja că este complet cunoscut de Dumnezeu. (t.ns., G.D.).

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)

prima parte a versetului 20) – traducerea din 2001, lipsind din cele două versiuni germane, în care este metamorfozat într-o adresare directă către Dumnezeu. Dacă în versiunea germană din 2008 psalmistul I se adresează în mod direct lui Dumnezeu prin intermediul a două exclamaţii retorice, solicitându-I să facă dreptate cu cei care nu respectă poruncile şi să-l apere de ucigaşi, în cealaltă versiune germană, din 1967, sunt, de asemenea, tot două exclamaţii retorice, doar că ideea redată este puţin diferită: apărat şi întărit de puterea divină, psalmistul nu e atacat de cei „lacomi de sânge" (stilistic, adjectivul substantivizat „Blutgierig" este mai expresiv decât substantivul „Mörder", utilizat în versiunea germană din 2008).

În versiunile româneşti, psalmistul li se adresează ucigaşilor în mod direct, pe un ton hotărât, impunător, această adresare constituindu-se sub forma unei exclamaţii retorice. În versiunea din 1968, este utilizat un substantiv la numărul plural, în cazul vocativ, la o formă incorectă gramatical, dar specifică discursului religios („bărbaţi"), urmat de doi determinanţi (adjectival şi substantival), de o formă verbală arhaică, la modul imperativ, specifică discursului religios („depărtaţi-vă") şi de o complinire facultativă a verbului. În versiunea din 2001, pentru adresarea directă se foloseşte şi o formă pronominală de persoana a doua, numărul plural („voi") care-i individualizează pe interlocutori. Utilizarea unui determinant substantival cu formă genitivală („ai vărsării", spre deosebire de determinantul adjectival utilizat în versiunea din 1968, „vărsători") conturează o imagine uşor diferită a interlocutorilor: dacă în versiunea din 1968 aceştia apăreau drept ucigaşii înşişi, cărora psalmistul li se adresează fără ezitare, în versiunea din 2001 aceştia apar drept indivizi care fac parte din categoria celor care ucid şi, în mod implicit, sunt şi ei ucigaşi. În versiunea din 2001 s-a optat pentru forma verbală „a se îndepărta", care nu mai păstrează caracterul arhaic al exprimării. În această versiune, adresarea directă se continuă şi în prima parte a versetului următor (20), având caracterul unui argument (marcat prin conjuncţia subordonatoare simplă „că") adus pentru a motiva solicitarea făcută în versetul anterior: gândurile pline de tulburare ale păcătoşilor nu sunt dezirabile în preajma psalmistului.

b. 2.2) Dialogul dintre psalmist şi Dumnezeu. În structura psalmului 138 (139), din 24 de versete, acest tip de dialog se extinde în aproximativ 23 de versete şi are aspectul unui amplu monolog (un aparent monolog), în care predomină expunerea de tip narativ cu note descriptive. Psalmistul I se adresează în mod direct lui Dumnezeu, dezvăluindu-şi recunoştinţa, sentimentul de copleşire în faţa măreţiei şi, totodată, a discreţiei divinităţii, fiind conştient de atotputernicia, omniprezenţa şi omniscienţa Sa şi Îi solicită să facă dreptate cu păcătoşii şi să-l îndrume pe calea luminii veşnice.

Acest monolog este dovada cea mai clară a relaţiei dialogice dintre psalmist şi Dumnezeu. La nivel gramatical, această relaţie este redată prin utilizarea formelor pronominale de persoana a II-a, numărul singular, cazul nominativ: „tu"/„Tu"[14] – repetat de nouă ori în versiunea din 1968 şi de 13 ori în versiunea din 2001, „du" – repetat de 10 ori în versiunea din 1967 şi de 15 ori în versiunea din 2008. Caracterul iterativ al acestei forme conturează relaţia dialogică specială existentă la nivel vertical între protagoniştii discursului religios şi, totodată, creează un element suplimentar de asemănare între preferinţele traducătorilor versiunilor contemporane (1968-1967, 2009-2008). Apar, de asemenea, forme pronominale şi în cazul acuzativ („la tine"/„la Tine", „te"/„Te", „de tine", „cu tine"/„cu Tine", „pe tine"/„pe Tine", „dich", „gegen dich", „für dich", „über dich"), dativ („Ţie", „Ţi-" – apar doar în versiunea românească din 2009, fiind mult mai

[14] În versiunea din 2001 este respectat principiul simbolic şi toate formele pronominale accentuate şi neaccentuate prin care se face referire la divinitate sunt scrise cu majusculă.

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)

numeroase în ambele versiuni germane, în special în cea din 2008: „dir", „bei dir", „von dir", „zu dir"), dativ posesiv („Ți-"), dublarea formelor accentuate prin forme atone fiind specifică versiunii românești din 2009: „**Pe Tine Te** voi mărturisi", „**Ție** nu-**Ți** sunt ascunse". Referiri la persoana divinității sunt făcute și prin intermediul adjectivelor pronominale posesive de persoana a II-a, numărul singular din limba română: „ta"/„Ta", „tău"/„Tău", „tale"/„Tale", „tăi"/„Tăi" și al articolelor posesive din limba germană: „dein", „deine", „deinen", „deinem". Utilizarea și reluarea acestor forme pronominale i-au determinat pe exegeți să considere psalmul 138 (139) "a literary fabric woven of first and second personal pronouns"[15], în care "the psalmist speaks about self by speaking to God and speaks about God by speaking as a self."[16] Prin urmare, "God and self are inextricably the subject of the psalm's language."[17] [Luther Mays, 1994: 427].

Categoria gramaticală a persoanei (persoana a II-a, numărul singular) este redată și prin desinențele din flexiunea verbală: pentru limba română: *-i* ca marcă a persoanei a doua, numărul singular la modul indicativ, timpul prezent („ești", „zici", „pricepi", „cunoști"), *-i*, *-ă* și *-e* ca mărci ale persoanei a II-a numărul singular la modul imperativ, formă afirmativă („vezi", „cercetează-", „încearcă-", „îndreptează", „cunoaște", „pune-", „călăuzește-"), iar pentru limba germană: *-st* („erforschest", „verstehst", „siehst", „umgibst", „kennst", „hast", „wolltest"), *–Ø* și *–e* ca mărci ale persoanei a doua numărul singular la modul imperativ, formă afirmativă („bring", „sieh", „erforsche", „prüfe", „erkenne", „halte", „leite").

Persoana a doua este redată și prin forma de indicativ perfect compus a verbului auxiliar *a avea*, postpusă sau antepusă: „certatu-m-**ai**", „m-**ai** cunoscut", „**ai** pus la încercare", „**ai** priceput", „**ai** cercetat", „**ai** văzut", „**ai** zidit", „**ai** plăsmuit", „**ai** luat", „**ai** apărat", „**ai** alcătuit", „**ai** făcut", „**ai** urzit"), prin forma de condiţional-optativ prezent a verbului auxiliar *a avea* / *a vrea* [Iacob 2006:257] („**ai** ucide"). Alternanţa în acelaşi verset a formelor postpuse şi antepuse contribuie la nivel stilistic la crearea paralelismului, specific liricii ebraice.

Spre deosebire de ceilalţi psalmi de tânguire, în psalmii care aparţin categoriei „speciilor derivate", mărcile lexico-gramaticale care conturează persoana emiţătorului sunt prezente într-un număr mult mai mare, fapt ce dovedește reîntregirea ființei psalmistului în lumina Cuvântului și a dialogului cu Acesta. În psalmul 138 (139) prezenţa emiţătorului este marcată prin pronume personale de persoana I, forme accentuate în cazurile nominativ, acuzativ şi dativ („eu", „peste mine", „de mine", „în mine", „pentru mine", „'n mine", „mie", „mich", „um mich", „über mir", „mir", „ich", „nach mir", „für mich", „von mir") şi forme neaccentuate („m-", „mă", „mi", „-mă", „-mi", „mi-", „m' "), adjective pronominale posesive de persoana I („mea", „mele", „mei"), articole posesive de persoana I („meine", „meiner", „mein"), pronume reflexive („mă", „m-", „mich"), desinenţe verbale: *–Ø* („nu pot", „sunt", „bin", „soll", „kann", „war"), *-m* („eram"), *-e* („stehe auf", „gehe", „liege", „mache", „führe", „bettete", „nähme", „verstecke"), forma de viitor a verbului auxiliar *a vrea* („**voi** fugi", „mă **voi** sui", „mă **voi** pogorî", „**voi** lua", „mă **voi** așeza", „**voi** număra"), forma de perfect compus a verbului auxiliar *a avea* („**am** cinstit", „m-**am** sculat", „**am** urât", „m-**am** mâhnit", „**am** socotit", „m'**am** topit", „m'**am** trezit", „**am** zis").

[15] O fabrică literară ţesută din pronume personale de persoanele I şi a II-a. (t.ns., G.D.).
[16] Vorbind despre Dumnezeu, psalmistul vorbeşte despre sine şi, vorbind despre sine, el vorbeşte despre Dumnezeu. (t.ns., G.D.) .
[17] Dumnezeu şi sinele sunt, într-un mod de neînţeles, subiectul limbajului din psalm. (t.ns., G.D.).

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)

Concluzii

În urma analizei psalmului 138 (139) se observă că relaţiile dialogice se dezvoltă şi într-un psalm de tânguire considerat „specie derivată". Atât pe axa discursivă orizontală, cât şi pe cea verticală sunt decelabile mărci specifice prin care se reliefează dialogismul, se realizează o continuitate între subcategoriile psalmilor de tânguire şi se menţine un dinamism discursiv.

BIBLIOGRAFIE

Balla, Emil, 1912. *Das Ich der Psalmen*, Vandenhoed&Ruprecht, Göttingen.

Biblia sau Sfânta Scriptură, 1968. Tipărită sub îndrumarea şi cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Institutul Biblic şi de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti.

Biblia sau Sfânta Scriptură, 1988. Tipărită sub îndrumarea şi cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti.

Biblia sau Sfânta Scriptură, 2009. Versiune diortosită după Septuaginta, redactată, adnotată şi tipărită de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscop al Vadului, Feleacului şi Clujului, Mitropolit al Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca.

Biedermann, Hans, 2002. *Dicţionar de simboluri*, vol. I, traducere din limba germană de Dana Petrache, Editura Saeculum I.O., Bucureşti.

Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, 1995. *Dicţionar de simboluri. Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*. Volumul I: A-D, Editura Artemis, Bucureşti.

Die Bibel oder die ganze Heilige Schrift des Alten und Neuen Testaments nach der Übersetzung Martin Luthers, 1967. Württembergische Bibelanstalt, Stuttgart.

Evseev, Ivan, 1999. *Enciclopedia semnelor şi simbolurilor culturale*, Editura Amarcord, Timişoara.

Gură de Aur, Sfântul Ioan, 2011. *Omilii la psalmi*, traducere din limba greacă, introducere şi note de Laura Enache, Editura Doxologia, Iaşi.

Gute Nachricht Bibel. Altes und Neues Testament; mit den Spätschriften des Alten Testaments (Deuterokanonische Schriften / Apokryphen), 2008. Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart.

Iacob, Niculina, 2006. *Morfologia limbii române*, partea a II-a, Editura Universităţii „Ştefan cel Mare", Suceava.

Luther Mays, James, 1994. *Psalms. Interpretation. A Bible Commentary for Teaching and Preaching*, John Knox Press, Louisville.

Surse electronice:

http://sfintii-imparati.trei.ro/pagini/cugetari_ortodoxe.htm (Accesat pe data de 22.06.2016, la ora 17:58)

http://www.crestinortodox.ro/religie/tipuri-rugaciune-150436.html (Accesat pe data de 30.06.2016, la ora 12:58)

BDD-A27331 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:52 UTC)